

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Resolutio lutheriana super propositione deci[m]a tertia: de potestate pape

Luther, Martin

Lipsiæ, 1519

VD16 L 5781

Sequitur iterum corollarium, tali themate dignum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32449

DECIMAERTIAE CONCLUSIONIS,
omnium ecclesiarum æqualiter. Vides ne, quid sit sacras literas pro
humano affectu, & sine timore dei tractares
SEQ VITVR.

Priuilgium
rho, ecclesie,
aut oib? eccle
siis iure diuino
est cõe, aut
rho, ecclesia
nõ habet pri
uilegium, qñ
oēs super ean
dē petrā ædi
ficatæ sunt.

Quidã hac
miseria & in
ani palea, pri
uilegiũ rho,
ecclesie venti
lant, qdlibet
vel Christiũ
negari patie
tius ferentes,
quã hanc pale
am.

Peccat cer
te, q conat &
nõ perficit.

Per petrã
fidei intelli
git munda
nã dñationẽ.

Excudit pa
leam.

Spiritu ad
carnẽ, Chri
stũ ad mũdũ
trahit hæc pa
lea, quã q se
quit sane vix
est christian?

Illius certe priuilgio fungitur, cuius autoritate fulcitur. Vide
quæ corollaria inferat. verbum Christi, de fide ad potestatis signifi
cationem detortũ. priuilgium sit rho, ecclesie in verbo, qd cõmuni
ter omnibus ecclesiis cõuenit. quia Christus dicit, Super hanc petram
ædificabo ecclesiam meam. meam, inquit, meam. Si ecclesia alia quæ
libet est ecclesia Christi, ipsa certe ædificata est super eandem petrã,
& nullum est vlli priuilgium. Si nõ est ecclesia Christi, & sola Rho
ma, est ecclesia, priuilgium non stat. quia nulla est ecclesia, cui Rho
mana superior esse possit. Iterum dico, pronomen meam, aut signifi
cat solam rhomanam ecclesiã, aut omnem ecclesiã. Si solam, non ha
bet priuilgium præ cæteris. Si omnem, iterum non habet priuile
gium præ cæteris. Eligat ergo qd vult. per hoc verbum Christi, rho
mana ecclesia, aut erit sola, aut non erit prima. Alia ergo via pbã
dus iste primatus, quia illusionem hanc sui, euangeliũ Christi (vt vi
des) quã pulchre eludit, & (vt puerbium Salomonis habet) illudit il
lufores suos.

ET sunt tamẽ tam multi, qui ex hac misera palea, priuilgiũ rho,
ecclesie, passim pro articulo fidei, vel omnium primo & maximo iac
titent. patientiores, si Christum neges, quã si hoc priuilgium, verba
Christi peruertens, non adores.

Sequitur iterum corollarium, tali thema
te dignum.

VNDE non est dubium, quia quisquis cuiuslibet ecclesie ius suũ
detrahit, iniusticiam facit. Qui aut rho, ecclesie priuilgium ab ipso
summo omnium ecclesiarum capite, traditum (vide hiatum istũ Stẽ
torem) auferre conatur, hic procul dubio in hæresim labitur.

ECCLESIA rho, non habet ius, sed priuilgium. Quod? quod
est supra petram fidei ædificata, hoc enim solius rho, ecclesie est, isto
autore. Deinde, petram fidei, intelligit pñationem hanc primatus ter
reni. Nam, hæc duo perpetuo miscet & confundit, hæc palea.

OBSECRO, quãta patientia est, ista tolerare? primũ sicut dixi.
Si petra fidem signat, eadem est omnium ecclesiarum, nullo reliquo
priuilgio. Si autem non omnium est eadem, sola erit ecclesia Rho,
non habens cui præferetur. Secundo, si petra fidei, dignitatem sig
nificat, iam sibi ipsi contradicit in eodem verbo, verbumq; Christi
adulterat, fidei significationem in potestatis significationem subuer
tes, & spiritũ in carnem, Christũ ad mundum trahens.

NON ergo est hæreticus, qui negat hoc priuilgium rho, eccle
sie. sed ille deprauator est verbi dei, qui per fidei petram intelligit,
priuilgium potentie temporalis.

QVOD aut in sine Ambrosium adducit, qui se matrem eccle
siarum asserit sequi Rhomanam, ytinam & ipse idem faceret cum

Ambrosio. Ecclia Rhomana mater est, sed nō oīm ecclesiarū. Nā, & Ambrosius.
Metropolis quælibet est mater ecclesiarū, iuxta patrum statuta. De
inde, rhomana ecclia, nunq̄ verbis Christi has cōtumelias fecit, quas
hæc palea facit, sed per petram fidem intelligit, non tyrannidis
ambitionem.

OCTAVVS (vt finem faciamus horum deplorandorum in-
terpretū scripturæ diuinæ) est iterum Anacletus eadem dist. c. sacro
sancta (sic em̄ ausus est, quisquis fuerit iste barbarissimus Norarius,
etiam tanto pontifici tribuere, tantam, & inscitiam, & temeritatem,
quantam videbimus:

Sacro sancta rho, ecclesia, quia alia nō sanctæ, aut nō sacrosanctæ
sunt, etiam si eadem fide, verbo, sacramento, spiritu, prorsusq̄ eadē
sanctitate sanctificentur) nō ab Ap̄lis, sed ab ipso domino & saluato
re, primatū obtinuit, sicut b. Petro dicit, Tu es Petrus &c.

SI ALIQ̄ VIS gentiliū, sic exponi verba Christi audiret, quā
do christianus fieret, igitur & hic primatū intelligit per verbū, Tu
es petrus, seu per hāc petrā. Eligant autē (vt iterū eadem reperam)
vtrum voluerint. Petra hoc loco, aut significat fidem spiritus, aut pri
matū exterius, vtrunq̄ em̄ simul nequit significare. Si fidem, iam
omnes ecclesie super eam sunt ædificatæ. quia Christus dicit, super
hāc petram, ædificabo ecclesiam meam. Ergo, cuiusq̄ cōuenit dici
a Christo, ecclesia mea, ad eādem pertinet, petra & petrus super quā
ædificatur, ita nihil propriū rho, ecclesia habet, sed omnia sunt cōmu
nia, quia vbi eadem fides, eadem q̄q̄ potestas clauium. fidei em̄ &
petræ datæ sunt clauis, vt pater. Si potestatem, iam iterum omnes
sunt æquales ecclesie. Quia cuiusq̄ dicitur a Christo, ecclesia mea,
simul dicitur, ædificabo te super petram, id est, potestatem. quare quæ
libet ecclesia, hoc verbo erit omniū prima. quia habet eandem petrā,
qua rho, ecclesia, gloriatur esse se primam. Ita quoq̄ te vertas, semper
occurrit, & resistit tibi Christus: dum ecclesiā suam, supra petrā ædifi
cat, nec sinit vlli particulari ecclesie, hanc petram appropriari. Ideo,
nec petrum. Vides ergo, qd̄ vnicū illud pronomen, meam, tanq̄ chry
stallus cœlestis, omnes has decretales infrigidat, vt ante faciem frigo
ris eius nulla sustinere possit. dum cōmunem petrā, cōmunē potesta
tem, cōes clauis, cōem petrū, & omnia cōsa facit. Ita iure diuino, quic
quid habet rho, ecclesia, habet quælibet ecclesia, quātumlibet parua.

Quia ad omnes dicit, & Paulus, i. Corin. iij. Omnia vestra, siue Pau
lus, siue Apollo, siue Cephe, siue mundus, omnia vestra, vos au
tem Christi.

ESSET sane ridiculū, qd̄ omniū ecclesiarū, idem est baptismus,
eadem eucharistia, eadem cōfirmatio, idem verbum dei, idem sacer
dotium, eadem poenitentia, vnctionis, matrimonii, & omnia sacra
menta: eadem fides, spes, charitas, gratia, mors, vita, gloria: & vna sola, aduersa
hæc temporalis potentia, vni tributa esset, per verbum dei, quod cō
mune est omnibus.

Quare vbiunq̄ prædicatur verbum dei, & creditur, ibi est ve
D

Octau⁹ ana
cletus.

Sacro sancta
palea est, ca
ue accedas.

Elige, vtrū
maius, super
petrā, aut sig
nificat super
fidem, & sic
oēs ecclie su
per eam sunt
edificatæ, aut
super petram
significat po
testatē, & ita
oēs ecclie sūt
æquales.

Hoc promē
meā, infrigi
dat feruorem
oīm decre.

Quicquid iu
re diuino rho,
ecclia habet,
id eodem iu
re habet &
q̄libet ecclia.

NOTA
Hæc ratio v̄
rios nugacita
tis arguit

DECIMAETERTIAE CONCLVSIONIS,

Vbi vera fides, ibi & petra, ecclesia, Christi sponsa & oia spōsi.

ra fides, petra ista immobilis, vbi autē fides, ibi ecclesia, vbi ecclesia, ibi spō Christi, vbi sponsa christi, ibi omnia quae sunt sponsi. Ita fides omnia secum habet, quae ad fidem sequuntur, clauēs, sacramenta, potestatem, & omnia alia.

NOTA

Claues sunt traditae, non Petro, sed ecclesiae, non romano, sed vniuersali & cuilibet ecclesiae.

QVAERO etiā, si soli sunt Petro clauēs datae, & nō vniuersae ecclesiae, cur nō vocatur clauēs Petri, cur nō vocatur clauēs ecclesiae romanae? Cur ipsemet pōtiffex in suis literis, vocat eas clauēs sanctae matris ecclesiae? Aut em̄ haec vox cōmunis totius ecclesiae, iniuriam facit romano, ecclesiae, in suo priuilegio, sibi soli attrahēt clauēs. Aut romano, ecclesia, schisma querit, dicens, Ego sum Cephe, & toti ecclesiae rapit rem, quā ipsa met cōstitetur cōem. Patet ergo, testimonio oīm publico, nō petro, sed ecclesiae esse clauēs traditas, non romanā, sed vniuersali & cuilibet. Præter hæc, vide, quā recte per petrā intelligant potestatem. Nā, cum pōtiffex esse nō possit, nisi ecclesia sit prius fundata, quae accipiat potestatem, quōd ecclesia super potestatem, id est, prius aedificatur super posteri? Deniq; potestatem nō per petrā, sed per clauēs christus intelligit, quas ecclesiae super petram (id est fidē) prius aedificatae tradit, vt clare textus ordo pbat. Vides ergo, quam ambitio excæcet oculos mētis, vt clauū potestate nō contenta, etiā ex petra fidei (quae est ecclesiae substantia) potestatem faciat.

Anacleto se ipsum redarguit,

QVOD autē hic Anacletus romano, sedem primā vocat, & Alexandrinā secundā, & Antiochenā tertiam, seipsum iterū redarguit, non solū, quia iste ordo tam diu mutatus est, verū etiā, qd sequitur hinc, aut Alexandrinā esse iure diuino secundā, & Antiochenā tertiam. Aut, nec romanā primā, quia eodē iure oportet esse primā, quo secundā & tertiam. At manifestū est, qd secundā & tertiam suo iure ordinat romana, ergo & seipsam primam suo iure ordinat.

Errat in historia,

ERRAT etiā in historia, qd Ignatiū scribit cōstitutum a Petro Ep̄m Antiochia sibi successorē, cum in ecclesiastica historia pateat, Enodium Petro, & Enodio Ignatiū successisse. Ideo, nō est credibile, huius canonis autorem esse Anacletum.

Vide paleā.

IAM audi iterū securū affirmatorē, id est temerariū. Inter beatos ap̄stolos, inquit, quædam fuit discretio potestatis, & licet omēs essent ap̄stoli, Petro tñ concessum est a dño, & ipsi inter se voluerunt id ipsum, vt reliquis ap̄stolis omnibus præferret.

Interrogatio Vbi?

Ibi, & tu conuersus cōfirma fratres tuos. Hui, belle duplex est primatus, honoris & potestatis. Petrus princeps ap̄storū,

OBSECO, quæ fuit ita discretio potestatis? nunquid Petrus ordinauit ap̄stolos? nunquid misit eos? nunquid cōfirmavit eos? Vbi legisti belua, qd a dño concessum est Petro habere discretam potestatem ab aliis? quando hoc ipsi voluerunt?

QVIN hic signa. Duplex est primatus, honoris & potestatis. Qd Petrus primus fuit in ordine, nemo negat. Nā & inter cardinales, ep̄iscopos, sacerdotes, doctores, principes, etiā si nullus alteri subiectus est, tñ necesse est in cōuentu aliquē primo loco sedere, cum tñ nihil habeat sc̄ipere illis. Ita Petrū fatemur principē ap̄storū, primū ecclesiae membrū, caput collegii ap̄stolici, & alia quæ de eo sancti patres dixerunt. Ita videmus & romanos pōtiffices semper fuisse honorat

ros, vt successores Petri & primo loco habitos. Et in hoc recte & laudabiliter actū est, & agitur, agendūq; est, sine querela.

ALTEBR aut primatus petri p̄dicauit euāgelicū, ep̄os & p̄sbyte ros ordinauit, in locis suis. oēs a iolo christo sunt æqualiter missi, & immediate. Hunc primatū isti honestissimi canones ambiunt, & verbis dei abutuntur in hanc tyrannidē stabilendā. Nolunt em̄ vllum Ep̄m i toto mundo fieri, nisi palliū & autoritatē Rho, p̄tificis habeat. Et vbi petrus sese nō extulit super ap̄los, ibi vnus ap̄li successor, longe minor suo p̄decessore (sicut Ep̄us ap̄lo) non contentus honoris primatu, omnīū ap̄lorū successoribus vult dominari in potestate & violentia, sed non etiam ipse pascere. &c.

HANC rationem inuictam oppono omnibus, qui Rho, p̄tifici adulantur super totius mundi dominio, & expecto cum fiducia, quānam contra possint mouere, aut gannire. Quia simul fretus, tanq̄ certissima, & omnibus notissima veritate, cum fiducia proclamo, quod decreta quæcūq; aliter statuunt, nō modo frigidissima sunt, sed etiā cōtraria diuinæ scripturæ, euangelio & actibus, ep̄lis ap̄lorū. In quibus tam crebre, tam aperte, Ap̄lorū æqualis, & in mundo diuersa cōmissa prouincia describitur: vt ego nō possim satis admirari, esse potuisse vnq̄ tam temerarios adultores, qui contra hæc fulmina scripturæ, fumū suū terrenū leuare auderent, hoc successorī petri ep̄o arrogantes, qd nec ap̄lo petro p̄decessori vnq̄ permissum est. Nec tñ mirarer, si id solū arrogaret, nec hoc quereretur, sed qd huic arrogantiæ repugnantes scripturas maluerint corrumpere, quā repugnantibus temporalem hunc potestatis primatum cedere.

ADDO ad hæc, qd nec in hoc recte & euāgelice fit a rho, p̄tifici cūq; qd Ep̄os e rho, ecclesia pp̄agatos, id ē, ecclesiā latinā sic administrat, vt soli ip̄i ordinēt & cōfirmēt Ep̄os oēs. In hoc em̄ nō Christo, sed sibi ecclesias christi vident arrogare, cū ap̄li Pauli exemplo, deberent etiā aliis cōmittere cōstitutionē Ep̄orū, videlicet Archiep̄iscopis & vicinis. Deberent ergo illos deo cōmittere, & neq̄ cogere, vt pro nouo Ep̄iscopo ad vrbem mitterent, habet em̄ hoc speciem nō leuem auaritiæ & tyrannidis, qua dominantur fidei eorū, qd Paulus noluit in Corinthios sibi vsurpare. Sufficeret em̄ semel Ep̄m dedisse, & deinceps eos gratiæ dei cōmēdatos propagationi propriæ eos relinquere, aut solūmō curā gerere, ne a fide degenerarent, sicut apostolus in Galatis monstrauit exemplū. Nunc videmus prætextu huius beneficii & primatus, oīm ep̄iscopatus & sacerdotia, in vraginē romanæ auaritiæ rapi, tot simoniæ impudentissimæ mōstris, hoc vno operculo rectis.

SEQ VITVR.

ET Cephas, id est, caput & principium teneret apostolatus. Veli hic locus ostendit, magis affectu p̄tatis, quā veritatis studio, hūc primatū quæsitum, Quo em̄ tot fallis argumentis vteretur, si semel &

D ij

Ecquid hic Ruffine vides qd no-
lis?

Dñari qd em̄ volūt, sed nō ipsi pascere, & animā p̄ ouibus ponere &c.

Pia & fiducia christiana plena p̄fessio.

Adulatorū impudēs arrogatio.

Fidele & christianum, consilium,

Multa simoniæ impudentissimæ monstra, vno operculo reguntur,